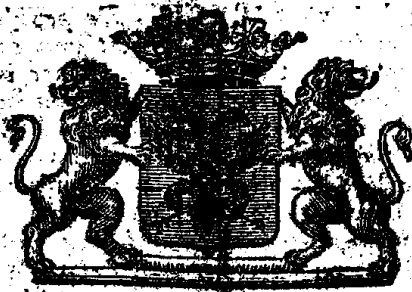

Dingsdag

den 19 Mei.

ODESSA, den 26den April.

Den 29sten Maart hebben de Turken met 3000 man ruitery en 2000 man voetvolk herhaalde uitvallen uit Giurgewo gedaan en de Russische legerplaats bij Daji aangevallen, doch zijn door de regementen kozakken *Rijkofskij* en *Platoff* met uitstekende dapperheid ontvangen; twee eskadrons húsaren en het vuur van 2 stukken geschut, die de generaal-majoor *Pertrischtscheff* de kozakken te hulp zond, noodzaakten den vijand naar de vesting terug te trekken. Het verlies der Turken is vrij aanmerkelijk; drie derzelve werden krijsgevangen gemaakt. Aan onze zijde zijn 6 stukken artillerie en een húnner onder-officieren gesneuveld.

FRANKFORT, den 15den Mei.

Brieven uit Bucharest melden, dat het Russische legerkorps bij Giurgewo al de werken ter insluiting van deze vesting voltooid heeft. Men meende te Bucharest, dat Giurgewo het niet lang zou kunnen houden. De hoofdmagt van den generaal *Diebitsch* schijnt zich intusschen naar Siliustria te begeven, welke vesting men denkt dat met kracht zal belegerd worden.

WEENEN, den 9den Mei.

Volgens berigten uit Navarino was de overste *Fabvier* door den maarschalk *Maison*, die vóór zijn vertrek uit Morea met hem spreken wil, naar Navarino ontboden. Het dagblad van Smyrna meldt, dat een Fransch korps van 5000 man, onder bevel van den generaal *Schneider*, vooreerst nog in Morea zal blijven. De overige naar Frankrijk terugkerende troepen zullen allen den 10den April ingescheept zijn.

De Fransche kapitein *Leblanc* heeft, namens den admiraal *de Rigny*, in het begin der maand Februarij, *Mustapha-pacha* te Canea uitgenoodigd, de versterkingen, welke hij uit Egypte mocht ontvangen, met gematigdheid te gebruiken, de Grieksche gevangenen niet als slaven te behandelen en te verkoopen, en bijzonder niet naar Egypte te zenden, daar de hooge verbondens mogendheden het wegvoeren dezer ongelukkigen niet met onverschilligheid zouden kunnen aanzien. De pacha heeft sedert de vijandigheden opgeschort. — De gemelde kapitein had tevens in last, met de aanvoorders der Grieken te spreken, om hen aangaande den waren staat van zaken in te lichten en uit te noodigen, aan den oorlog een einde te maken, die thans geen doel meer schijnt te hebben, vermits de president van Griekenland, volgens het laatste besluit der verbondene mogendheden, verplicht is, zich binden te laten aan hem opgegevene grenzen te houden. (Bij eene overeenkomst te Londen, van den 16den November, zijn de grenzen van Griekenland aanvankelijk bepaald. Bij eene latere overeenkomst, van den 27sten Maart, zijn die grenzen wel merklijk uitgebreid, maar noch in de eerste, noch in de tweede is het eiland Candia begrepen.) De kapitein *Leblanc* heeft met den baron *van Reineck*, die over een korps Grieken op Candia bevel voerde, gesproken. Dezelve antwoordde, dat hij door de Grieksche regering gezonden was en dus de bevelen van deze moest afwachten. De baron heeft sedert Candia verlaten; maar men heeft nog geen berigt, dat de Grieksche regering van dit eiland afziet en de Grieken aldaar heeft geraden om niet verder te strijden. De kapitein *Leblanc* heeft zich in de laatste helft van Maart mede tot den pacha in de stad Candia vervoegd en aan denzelve gelijke voorstellingen als aan dien te Canea gedaan. Welke gevolgen zulks gehad heeft, is nog niet bekend.

BRUSSEL, den 15den Mei.

In de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarin de ontwerpen der tienjarige begrooting verworpen zijn, waren al de leden tegenwoordig, behalve de heeren *Verheyen* van 's Bosch, *Gockinge*, *de Coler*, *Weerts*, die ongesteld, en *Hord Siccama*, die overleden. De leden uit de zuidelijke provincien heeft voor de ontwerpen gestemd. De volgende stemmen waren van de heeren *Hinlopen*, *van de Kastele*, *Bojck*, *van Reenen*, *Boddaert*, *van Boelens*, *Sijpens*, *Sandberg*, *van Leeuwen*, *van Nuchalen*, *Pantein-Verschuur*, *van Braekell*, *van Lynden*, *van der Meer*, *van der Waerden*, *Yssel de Schepker*, *van de Poll*, *van de Spiegel*, *van der Vliet*, *Lijklaam*, *Lemker*, *Beelaerts*, *Dijkmeester*, *van der Vliet*, *Wiskerpoort*, *Crommelin*.

— Bij de beraadslaging over de verwoopene tienjarige begrooting, heeft de heer *van de Poll* onder anderen het volgende aangezegd.

Het deed hem leed, dat de regering een groot aantal vragen niet beantwoord had, hetwelk van een zeer nadeeligen invloed was geweest.

Hij geloofde, wat betreft de middelen tot bestrijding der uitgaven, het veel beter was, zich te houden aan het bestaande stelsel van belastingen, dan nieuwe belastingen daar te stellen, welke immers altijd onzekere ontvangsten opleverden.

Hij had zich onledig gehouden met de vraag van eene afdeeling, dat men eene belasting zoude daarstellen op de koloniale waren, maar meer bijzonderlijk op de koffij, de tabak en de thee. Hij oordeelde, dat evenzoo zwaarig als men van de belasting van het gemaal in de zuidelijke gewesten aan, men ook in het noorden tegen het daarstellen van die belastingen en dat, daar de noordelijke leden der Kamer nu toegaven aan het verlangen tot de afschaffing van de belasting op het gemaal, de zuidelijke leden ook hunne bijzondere denkwijze aan die van het noorden moesten opofferen. Wat betreft het ontwerp omtrent het amortisatie-syn-dicaat, gaf de spreker te kennen, dat hij het met geene genoegzame kennis van zaken kon onderzoeken, daar men hem geene genoegzame inlichtingen had gegeven, en dat hij dus, wanneer hij daaromtrent verder niet genoegzaam wierd ingelicht, genoodzaakt zoude zijn, Z. M. eerbiediglijk te verzoeken, dat ontwerp in nadere overweging te willen nemen.

— De minister van binnenslandsche zaken heeft, bij zijne rede in de zitting van den 13den, de verzekering gegeven, dat de regering eerlang de vrijheid zal geven, om zich bij het opmaken van authentieke acten ook van de Fransche taal te mogen bedienen.

Om te toonen, hoeveel de regering ter bevordering van het lager onderwijs in de zuidelijke provincien heeft gedaan, meldde de minister bij deze gelegenheid ook, dat er in 1817 nauwelijks 500 lagere scholen in die provincien bestonden; dat er den 1sten Januarij 1826 reeds 1750 waren, en dat thans hun getal 2000 bedraagt. In 1817 gingen 50,000 kinderen ter school, in 1826 reeds 180,000, en thans meer dan 200,000.

Van den 17den Mei.

Hun. Kon. Hoogh. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden zijn gisteren morgen ten acht ure naar Berlijn vertrokken.

— Volgens berigt uit Parijs van den 15den dezer, is de graaf *Portalis*, tot dus verre minister van justitie, benoemd tot minister van buitenslandsche zaken, terwijl de heer *Bourdeau*, tot dus verre onder-secretaris van staat, tot minister van justitie benoemd is.

Mingelwerk.

STATEN-GENERAAL.
(Tweede Kamer.)

Het aannemen van het voorstel van den heer *BARTHELEMY* en anderen, over de wet op de organisatie van de rechterlijke magt, heeft ons even zeer verrascht als verblijd.

Wij hadden zulks niet verwacht, als wetende hoe veel dikwerf, zelfs bij andere verstandige menschen, halve of schijnredenen kunnen wegen. En dat zulks ook hier het geval geweest is, bleek al dadelijk, toen men hoorde argumenteren, dat het ongepast is, terug te komen op eene wet, welke nog niet is ingevoerd. Dat zulks gezegd werd door lieden, te bevedeld van gezigt, om de grove gebreken van de wet van 1827 in te zien, laat zich begrijpen, en in dezulken kan men het verschoonen, dat zij de invoering van die gebrekkige wet zonder zorg en kommer zouden hebben afgewacht. Dat zij, die, ter goeder trouw, konden gelooven, dat die wet eene goede rechtsbedeeling waarborgde en b. v. van oordeel zijn, dat het beter is, in correctionele zaken niet dan al appel toe te laten, zich met dit voorstel niet konden inlaten, was te begrijpen. Dat zij, die, zelf van de zaak geene kennis hebbende, blindelings vertrouwde op het helder doorzigt en de grondige kennis van den minister, die de wet van 1827 voordroeg, en, zonderling genoeg verdedigde met eene logica, die aan meer dan éenen kant mank ging; dat dezulken — zagen wij — het voorstel met weezin hoorden; dit alles laat zich begrijpen. Maar — dat lieden, die volmondig toestemmen, dat de wet van 1827 vele en groote gebreken heeft, bedenking konden maken om op dezelfde terug te komen, dit voorwaar! moet grootelijks bevreemding opwerpen. Ook betuigen wij, ons hiervan nauwelijks een denkbeeld te kunnen vormen. Hoe! men zal het gebrekkige zien en bedenking maken om het te herstellen, terwijl het nog tijd is en men de magt daartoe in handen heeft? Men ziet, van achteren, in, dat men verkeerd deed met die wet aan te nemen en men zal te gelijk verlangen, dat zij worde ingevoerd, liever dan die invoering voor te komen en dus de ondervinding van den overlast, welchen die gebreken moeten veroorzaken, aan het vaderland te sparen? Neen! liever hadden wij ons dan gevoegd bij die lieden, die, van den éenea kant, erkennende, dat het voorstel vele verbeteringen behelst, van den anderen kant, er minder mede op hadden, omdat het niet genoeg verbeterde, en, die den wensch koesterden, dat het gouvernement, de onmogelijkheid gevoelende van de invoering van zulk eene wet, nog in tijde op dezelfde passen zoude terug komen en eene andere wet zoude voordragen, bij welke al de gebreken van die van 1827 werden vermeden.

Deze verscheidenheid, intusschen, van insigten, alle loopende op eene geene van het voorstel, deden ons weezen, dat hetzelfde zoude verworpen worden. Wij versenden op niets anders. Nu echter vond het voorstel plaats en het voorstel ging door met eene meerderheid van stemmen. Als wij liet niet geheel mis hebben, zullen dus 8 of 9 leden

die in 1827 vóór de wet gestemd hebben, nu ook voor het voorstel moeten hebben gevoterd. Deze hebben dus over de zaak anders leeren denken. Waarlijk, het is te bejammeren, dat hun het licht niet twee jaren vroeger opging! want, wat men ook moge winnen door het aangenomen voorstel, men ware er beter aan geweest, zoo men in 1827 de geheele wet had verworpen en er op had gestaap, dat het beginsel van achttien hoven, — door de grondwet niet volstrekt gevorderd — niet zoude worden aangenomen; want *dit* zal altijd veel goeds blijven bederven, en — *al wie dat niet en ziet is blind*. Het ongerijmdste, het welk uit dit beginsel moest voortvloeijen (een Hof in *Drenthe*!) is nu alleen weggenomen. Inderdaad, wat ook de eenige zoon van dat gewest, er, ter vergadering van de Staten-Generaal, tegen heeft ingebracht; wat ook nog een of twee, uit mededogen zoo het scheen, in denzelfden geest mogen gezegd hebben; een Hof in *Drenthe* was een *artikel van luxe*, en volstrekt niets meer: en als de Drenthenaren het ellendige provinciale belang eens laten zwijgen, vertrouwen wij, dat zij te veel gezond verstand hebben, om het niet toe te stemmen. Hard, intusschen, schijnt het, dat *Drenthe* alleen werd uitgekijpt en dat andere kleine provincien onvermeld bleven, b. v. *Namen* en *Utrecht*. Maar — wat naam vermelden wij daar? *Utrecht*? Nu reeds had men met den Edel Achtbaren Burgemeester van die stad genoeg te stellen, zoo het schijnt; wat zoude het geweest zijn, zoo men eens aan het *Utrechtsche hof* had bestaan te tornen! Maar zacht! — wij vergaten daar, dat de leden van de Staten-Generaal *alle plaatselijke en provinciale belangen hebben afgezworen!*

VOORSTEL VAN DEN HEER BARTHELEMY c. s.

In de noordelijke gewesten van dit rijk heerscht vrij algemeen eene levendige vreugde over de nederlaag, welke de groote hoop der volksvertegenwoordigers, uit die gewesten afgezonden, dezer dagen heeft geleden bij het stemmen over het bekende voorstel van de heeren BARTHELEMY, DONKER CURTIUS, VAN OROMBRUGGHE en SCHOONEVELD: en van onderscheidene kanten wordt aan deze heeren, voor deze hunne vaderlandslievende bemoeijng, den welverdienden lof en dank in ruime mate betaald.

De dag der aanneming van de wet van 18 April 1827 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is een dag van treurige herinnering, vermits destijds in die vergadering iets is voorgevallen, hetgeen nimmer onder Nederlanders, vooral niet tusschen de onderscheidene leden der hoogste magt in dit rijk, behoorde plaats te grijpen. De vrucht van dat oogenblik zou, zonder die gebeurtenis, meer dan waarschijnlijk nimmer het licht hebben gezien: en nu, helaas! geboren zijnde, moest dezelve, naar het oordeel der bevoegdste kunstregters, onder de misgeboorten, onder de gedroegen, gerangschikt worden.

Vurig was er naar eene echt vaderlandsche inrigting der regterlijke magt verlangd; maar zoodra deze wet was uitgevaardigd, was dat verlangen veranderd in den wel gemeenden wensch, dat die inrigting spade, zeer spade, in werking mogt worden gebracht. De uitvoerende magt schijnt zelve de gebreken dier wet dadelijk, of kort na hare aanneming te hebben ingezien: velen, ten minste, meenen te kunnen verzekeren, dat onze ~~regerende~~ Koning in geenem deele blind is gebleven voor derzelve gebreken: en welkigt moet het daaraan worden toegeschreven, dat die wet reeds twee jaren bestond, zonder zelfs maar ten deele in werking te worden gebracht.

In deze omstandigheden was het een gelukkig, een weldadig denkbeeld, hetwelk de vier genoemde heeren aanspoorde en vereenigde, om de nadeelen, welke uit de invoering dezer wet, zoo wel voor de regering als voor het volk, te wachten waren, zoo veel mogelijk te verminderen of te wijzigen. En tot de uitvoering van deze taak werd zeer veel opoffering en zelfverloochening gevorderd; want daarbij was het den verbeteraars niet geoorloofd naar eigene overtuiging, vrij te werk te gaan; en al het schadelijke met wortel en tak uit te roeijen. Neen! het was voor de mogelijkheid van het welslagen hunner poging volstrekt noodzakelijk, grove vooroordeelen te eerbiedigen, gewichtige mistellingen te laten bestaan, alle provinciale belangen, zoo veel maar doenlijk, onaangeroerd te laten, om enkele groote punten te kunnen gewinnen. Met dien ondankbaren arbeid was weinig eer in het afgetrokkene te behalen, weinig genoeg in te oogsten. De meesten der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn, volgens hunne bekentenis, van het gebrekkige der aangenomene wet overtuigd: men mogt dus verwachten, dat zij zoo niet allen, dan ten minste bijna allen, gaarne zich zouden hebben vereenigd, om die gebreken te verbeteren; maar die verwachting is te leur gesteld. Bij de stemming heeft zich ook, betrekkelijk dit gewichtige punt van algemeen belang, die ongelukkige afscheiding tusschen Noord- en Zuid-Nederlanders geopenbaard, welke hier het allerminste te pas kwam: — en de meerderheid, welke het voorstel deed aannemen, bestond slechts in vijf stemmen; dat is, wanneer de vier stemmen der voorstellers worden afgetrokken, in niet meer dan eene stem.

De verwondering, hieruit geboren, wordt nog aanmerkelijk vermeerderd, wanneer men de voornaamste beweegredenen nagaat, welke voor het verwerpen van dit voorstel zijn aangevoerd.

I. *De verbeteringen, welke worden voorgesteld*, zeide men, *verhaffen de wet niet boven alle berisping; er blijven andere en groote gebreken in dezelve overig*. De aanmerking is waar, en door de voorstellers op den voorgrond geplaatst; maar is dezelve voldoende om de verwerping van deze gedeeltelijke verbetering te regtvaardigen, vooral nu de omstandigheden de geheele verbetering, immers voor het oog blik, onmogelijk hebben gemaakt? Hadden die heeren eenig vooruitzicht op het voorstellen en aannemen van eene geheele nieuwe, en oneindig betere, wet op dit onderwerp? Of was het niet veeleer te verwachten, dat de wet van 18 April 1827, hetzij dan vroeger of later, met al hare gebreken zoude worden ingevoerd? Is die verzameling van gebreken, in de genoemde wet aanwezig, van dien aard, dat het schade moet worden geacht; dezelve te schenden, door er ten minste eenige te verbeteren? Of kan het verdedigd worden, wanneer men, als lasthebbenden geroepen zijnde, om in het belang van het algemeen tusschen het *kwade* en *minder kwade* te kiezen, het *laatste* verwerpt, om het *eerste* te doen werken?

II. *De provincie Drenthe*, beweerde men, *heeft regt gekregen op het bezit van een Hof, en dat regt wordt haar door dit voorstel ontnomen*. Maar is dit Hof van *Drenthe* geen voorwerp geworden der spottentij van hen, die, op goede gronden, kunnen verzekeren, dat de leden van dat Hof alleen eenen titel zouden bezitten, maar geene werkzaamheden van eenig belang zouden vinden; en dat hunne voornaamste — zoo niet eenige — bezigheid zoude bestaan, in het natellen der gelden, welke hun op gezette tijden, onder den naam van *traktament* of *bezoldiging*, uit 's rijks schatkist zouden worden toegeteld? Daar de geest van bezuiniging bij deze herziening der wet voorzat, en moest voorzitten, was het daarom niet doel- en pligtmatig deze noodelooze uitgaaf van 's rijks schatkist te besparen? en mogen onze vertegenwoordigers zich daarvan, alleen ten believe der provincie *Drenthe*, laten terug houden? hebben zij niet gezworen, *het algemeen belang met al hun vermogen te zullen bevorderen, zonder zich daarvan door eenige provinciale of andere bijzondere belangen te laten afrekken?* (art. 84 der grondwet.)

III. *Het heeft eene vreemde houding*, voerde men aan, *veranderingen in eene wet te maken, die aangenomen en afgekondigd, doch niet in werking gebracht is; en van welke alzoog nog geene ondervinding de gebreken heeft leeren kennen*. Maar wie, die het met de zaak opregt meent, vraagt naar *houding*, wanneer het de dierbaarste belangen der goede zaak zelve geldt? Doch wil men van *houding* spreken: heeft het dan betere *houding*, dat de wever, bemerkende dat hij zijn werk verkeerd heeft opgezet, des niet te min het getouw in werking brengt, om ijverig te arbeiden aan iets, dat hij zeker vooruitziet verkeerd te zullen uitvallen; dan dat hij zijn misgreep erkenne, en, vóór dat er nog iets verloren of bedorven is, den grondslag van zijn werk verbeterde, om daarna, met het vooruitzicht op het wel slagen van zijnen arbeid, gerust voort te werken? En waartoe heeft men hier de wrange lessen der ondervinding noodig? Wanneer het onbevooroordeelde verstand met zekerheid vooruitziet, dat, dadelijk, door het in werking brengen van deze wet, nadeelen gesticht moeten worden, zelfs eenige onmogelijkheid in die uitvoering zelve bestaat; wanneer in bijzonderheden wordt voorgedijerd, dat de wet, zoo als daar ligt, jaarlijks eenige tonnen gouds meer zal kosten, dan noodzakelijk is; — zal het dan nog redematig kunnen heeten, voor dat alles oogen en ooren te sluiten, en niets daarvan te willen gelooven, voor dat men het ondervonden heeft? De wet van 18 April 1827 vordert eene heirleger van raadsheeren en registers, zoo groot, dat het onmogelijk zal zijn, al die plaatsen door bekwaame en alle vereischten bezittende regtsgeleerden te doen bekleeden. Wil men alleen door de ondervinding daarvan overtuigd worden, dan zal men, bij het ontvangen dier overtuiging, belaat zijn met een aantal regterlijke ambtenaren, die den staat tot eenen drukkenden last zullen zijn, en de vierscharen des regts zeer veel van hunne waarde en van hunnen luister zullen doen verliezen: en hoe zal men door de ondervinding beter worden ingelicht, omtrent de vraag: of de aangekondigde som op de kosten dezer administratie van de justitie werkelijk kan worden uitgewonnen; dan door te beginnen met die bezuiniging in te voeren?

IV. Eindelijk merkte men nog op: *dat dit voorstel aan den Koning niet aangenaam zoude zijn*.

De heer DONKER CURTIUS heeft grond gevonden, ~~om te~~ ~~verzekeren~~, dat daarvoor niet te vreezen is. Maar kan, mag deze vraag wel immer in aanmerking komen bij de leden der Tweede Kamer? Zijn zij afgevaardigd door het volk, om voor hunne personen de goedkeuring en de gunst des Konings te bejagen; of om de belangen des volks te behartigen en te bevorderen? De eed, dien zij zwoeren, zal ook hier weder het antwoord geven: en het is bedroevend, uit soortgelijke redeneringen te bespeuren, dat er zoo velen zijn, die de wezenlijke waarde en het verhevene doel hunner roeping niet kennen.

Uit het gezegde blijkt het, van hoe weinig waarde de redeneringen zijn, welke de talrijke bestrijders van dit voorstel, ter verwerping van hetzelfde, hebben doen gelden: ten slotte willen wij daar tegen overstellen eene van de groote voordeelen, door deze verbetering aangebracht. Wij bedoelen het daarstellen van regtbanken voor den eersten aanleg, ook in die plaatsen, waar hoven gevestigd zullen zijn. Dit voordeel is tweeledig:

1°. Volgens de wet van 18 April 1827, zijn de 6 jongste raadsheeren belast met de werkzaamheden der arrondissements-regtbanken, zoo voor de civiele als correctionele zaken; en het appél van die zaken moet van die kamer gebracht worden voor eene der andere kamers van het hof. Het is reeds meermalen, en volkomen terecht opgemerkt, dat zoodanig appél bijzonder weinig waarde voor de twistende partijen zoude hebben, uit hoofde van de naauwe betrekkingen en veelvuldige aanrakingen tusschen de leden van die verschillende kamers van het Hof; dat is, tusschen de leden van hetzelfde ligchaam bestaande. — Een schrander regtsgeleerde onzer dagen noemde zoodanig appél *het beroep van den dronken PHILIPPUS op den nuchteren PHILIPPUS*: en niet zonder grond zoude men schier kunnen beweren, dat er, volgens de genoemde wet, voor de zaken, ter eerster aanleg te hove behoorende, op de plaatsen, waar hoven gevestigd zijn, geen hooger beroep bruikbaar was. Dit groote gebrek is door dit voorstel weg genomen: er zijn ook op die plaatsen, waar hoven gevestigd worden, regtbanken voor den eersten aanleg geschapen: aan alle plaatsen zal alzoog het hooger beroep dezelfde waarde hebben, even bruikbaar zijn, en niemand zal het genot der meerdere scherpzinnigheid en grondigere regtskennis der oudste leden van het Hof ter beslissing zijn's geschils missen, alleen omdat hij toevallig in eersten aanleg voor de jongste raadsheeren van het Hof te regt moest staan.

2°. Volgens diezelfde bepaling der aangehaalde wet, waren de 6 jongste leden van het Hof steeds veroordeeld, om de geringste zaken te beoordeelen, zich met zeer onbeduidende geschillen en kleine correctionele overtredingen bezig te houden. Om het zoo even gezegde, aangaande het hooger beroep, zouden de partijen in gewichtige zaken zeer dikwerf gebruik hebben gemaakt van de bevoegdheid, hun bij die zelfde wet gegeven, om hunne zaak dadelijk in het hoogste ressort door eene der eerste Kamers van het Hof te doen beslissen; en alzoog zouden er voor de genoemde 6 jongste leden niets dan benzelaarijen te behandelen overig blijven. Het gevolg daarvan zou noodzakelijk zijn geweest, dat de jongste menschen onder deze raadsheeren; bij gebrek aan oefening, of achteruit

of ten minste niet vooruit, zouden gaan in de wetenschap des regts, en of aan anderen letter arbeid zich overgeven, of aan werkeloosheid zich gewonnen zouden: dat de meer gevorderden in jaren van de hoogte, tot welke zij in de regtskennis waren opgeklimmen, zonden afdalen, en, vroeger dan anders het geval zoude zijn, de verstomping van den aanaderenden ouderdom zouden gevoelen; en dat beiden, wanneer zij, na eenige jaren in die minste Kamer van het Hof zitting gehad en zes van hunne ambtgenooten overleefd te hebben, in eenje meer belangrijke Kamer, van dat zelfde Hof overgegaan, mindere geschiktheid zonden bezitten, om aan dat Hof waarde en luister bij te zetten. Maar er is nog meer: deze zelfde bepaling zoude velen hebben afgeschrikt om naar het lidmaatschap van zoodanig Hof te dingen, die anders het meest geschikt zouden zijn geweest, om groote diensten aan het Hof te bewijzen. Tot leden van het Hof moeten, bij voorkeur, verkozen worden de zoodanigen, die jaren lang met ijver en waardigheid het ambt van Voorzitter, Register of Officier in of bij eene regtbank van eersten aanleg hebben bekleed: met geen minder regt verdienen daartoe in aanmerking te komen de Procureurs-Generaal en Advocaten-Generaal bij de Hoven, die, na lange jaren aan de besloemingen van het openbaar ministerie hunne krachten te hebben toegewijd, naar meerdere rust, meer geregelden en minder vermoeijenden arbeid verlangen, alsmede advocaten, die door eene langdurige beoefening der regtsvordering hunne regtskennis vermeerderd en de achting zoo wel als het vertrouwen van het algemeen verworven hebben.

Maar op welken redelijken grond zoude men kunnen verwachten, dat iemand van deze allen, zoo lang hij lust en geschiktheid tot den arbeid bezit, zijne meer belangrijke bezigheden zoude willen verruilen tegen de bezwaarluchtige bemoeijing, om over geringe correctionele overtredingen uitpraak te doen, en kleine knibbelarijen in civiele zaken te beslechten; en dat wel met het vooruitzicht, om nog jaren lang in dien nederigen werkkring te zullen moeten bezig zijn? Neen, zoo lang deze verordening bleef bestaan, was het als zeker te stellen, dat geen van de genoemde regtsgeleerden in den rang en titel van Raadsheer genoegzame aanbeding zoude vinden, om daarvoor tot zulke mindere werkzaamheden af te dalen, dan in welke zij tot dien tijd toe roem verworven; vooral dat geene Advocaten-Generaal bij zoodanige omruiling zich nog een aanmerkelijk verlies in bezoldiging zouden getroosten.

De hoven zouden alzoo het licht, de kunde en de ervaring van alle deze verdienstelijke mannen missen; en in dezelve zouden als leden opgeden de zoodanigen, die misten hetgeen de zoo even genoemden bijzonder aanbereelt; en zich daarbij niet ongenegen gevoelen, om zich met de geringste werkzaamheden; jaren lang, bezig te houden, en gewigtigere werkzaamheden voor anderen over te laten. Ook dit groote gebrek is door het aangenomen voorstel geheel weggenomen. De hoven zijn van die mindere bemoeijingen geheel ontslagen, en daardoor vierscharen geworden, die alleen over gewigtigere zaken te beslissen zullen hebben, en in welke de achtingwaardigste, en ervarenste regtsgeleerden zich gaarne zullen beijveren eene plaats te verdienen, om daardoor hunne betamelijke verzacht en hunne liefde voor de wetenschap en de beoefening des regts voldoening te verschaffen, en hunne loopbaan luistervol te eindigen.

Dere beide voordeelen, door het bedoelde voorstel aangebragt, zijn groot, dat wij daarom alleen reden meenen te hebben, ons over het aannemen van hetzelfde in de Tweede Kamer der Staten-Generaal bijzonder te verhangen, en den hartelijken wensch te uiten, dat het der Eerste Kamer en onzen Koning moge behagen, dat zelfde voorstel met hunne goedkeuring te vereeren.

Aan de Redactie!

In uw geacht dagblad van den 30sten April komt een grondig betoog voor, om te bewijzen dat de Nederduitsche taal de landtaal ook in België is, hetwelk gewis aan ieder regtgeaard Nederlander, die prijs stelt op 's lands taal en zeden, welke zoo naauw met elkander verwant zijn, ten hoogste welkom moest zijn. Daar zich echter de geleerde schrijver alleenlijk bepaald heeft bij hetgeen in vorige eeuwen is geschied (waarbij hij nog niet kunnen voegen, dat er brieven van en over WILLEM I aan de overheden der stad Gend bestaan welke in de Nederduitsche taal zijn geschreven) zoo komt mij het volgende in onze eeuw voorgevallene historisch feit belangrijk genoeg voor, om het u ter plaatsing aan te bieden.

Toen zich het Fransche rijk, tijdens het einde der vorige en het begin der tegenwoordige eeuw, over verschillende vreemde gewesten had uitgestrekt, begreep het bestuur, dat het van belang was, slechts eene taal in het gansche Fransche gebied in de openbare acten toe te laten, zoo als dat ook bepaald werd bij een besluit van 24 Prairial an XI. (Bulletin des lois 292 No. 2881) waarvan art. 1 aldus luidt: *Dans un an à compter de la publication du présent arrêté, les actes publics dans les départemens de la bi-devant Belgique, dans ceux de la rive gauche du Rhin, et dans ceux du Tanaro, du Pô, de Marengo, de la Saône, de la Sesia et de la Doire et dans les autres où l'usage de plusieurs langues dans la langue de ces pays se serait maintenu, devront tous être écrits en langue française.*

Art. 2 voegt er bij: *néanmoins les officiers publics dans les pays énoncés au précédent article pourront écrire à mi-marge de la minute française la traduction en l'idiome du pays, lorsqu'ils en seront requis par les parties.*

Hieruit blijkt nu duidlijk, dat het Fransche bestuur de Fransche taal even min in België als in Nederland de taal des lands hield. Doch niet alleen de Franschen, maar ook de Belgen zelve, begrepen dit zoo. Immers de Notarissen te Brussel verklaarden dat dit besluit niet in overeenstemming was te brengen met de taal van den code, hetwelk wil, dat de testateur zijne begeerte aan den testateur zal dicteren. Zijne Excel. de groot regter, minister van justitie, schreef hierop twee missiven van den 4den en 20sten Thermidor an XII, over dit punt aan den procureur-generaal bij het hof van appel te Brussel en aan de Kamer van Notarissen ter zelfder stede, te vinden in *Recueil de Jurisprudence du Code*, vol. 7 pag. 301. (Zie ook TOULLIER *droit civil Français*, tom.

(*) Zie J. C. DEJONGE, *Verhand. en onuitgeg. Stukken*, deel II, bladz. 51 vers. Hier komt ook een brief voor, door de gedeputeerden van de staten van België in het Nederduitsch aan de regering van Gend geschreven.

V No. 456-457. GRENIER *Traité des donations et testaments*, tom. I No. 255.) Dezelve zijn van den volgenden inhoud: *Le gouvernement a expressément ordonné, monsieur, que l'arrêté du 24 Prairial an XI serait exécuté; ainsi toute observation contraire est absolument superflue. Au surplus la loi ne met aucun obstacle à l'exécution de cet arrêté lorsqu'elle dit art. 972, que le testateur dictera son testament, elle ne dit pas que ce serait en français. On ne peut forcer quelqu'un de parler une langue qu'il ne sait point; le notaire est seulement tenu de rédiger le testament en langue française. Rien n'empêche d'ailleurs qu'il n'en fasse une traduction en flamand à mi-marge, l'arrêté même du 24 Prairial an XI l'autorise art. 2.*

Hieruit ziet men dus met hoeveel zwaarigheden de Fransche taal voor 25 jaren in België is ingevoerd geworden, en hoe ongerijmd het dus is, nu te willen beweren dat deze taal de taal des lands zoude zijn.

UTRECHT.

L. S.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

- Den 17den Mei 1234 stierf WILLEM I, dertiende heer van Egmond.
- Den 17den dito 1727 overleed KATHARINA, Keizerin van Rusland.
- Den 17den dito 1768 werd H. K. H. KAROLINA AMALIA, Koningin van Groot-Brittannië, geboren.
- Den 18den dito 1572 werd het verbod van koophandel te Antwerpen afgekondigd.
- Den 18den dito 1804 werd NAPOLEON BONAPARTE, tot Keizer van Frankrijk uitgeroepen.
- Den 18den dito 1815 had de afstand van een gedeelte van Saksen aan Pruisen plaats.
- Den 19den dito 715 werd GREGORIUS II tot negen en tachtigsten Paus verkozen.
- Den 19den dito 1748 werd Antwerpen door de Franschen ingenomen.
- Den 19den dito 1812 had de bekrachtiging van de nieuwe constitutie door de Cortes in Spanje plaats.

ARNHEM, den 18den Mei.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

- Den 17 Mei 2 El 2 Palm o Duim; gewassen o D., gevallen 10 D
- Den 18 dito 2 El 1 Palm o Duim; gewassen o D., gevallen 10 D

Op den 10den Mei 1829, is te DOESBORGH, in den ouderdom van ruim 70 jaren, overleden, de Wel Edel Geboren Gestreepte Heer en Mr. EVERHARDT ALEXANDER VERHUELL, Oud Burgemeester dezer Stad, enz. enz.

Den 13den Mei 1829 is op de BEELHORST, te BRUMMEN, overleden, de Heer Mr. NICOLAAS HENDRIK SCHRAASSERT, oud Burgemeester der Stad Arnhem, laatst Lid der Staten van Gelderland en Vrederegter van het Kanton Brummen.

Op begeerte van den overledene zullen geen uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

AANBESTEDING

REGENTEN over de GEVANGENISSEN te ZUTPHEN zijn voornemens, op daartoe bekomen autorisatie en nadere goedkeuring van den heer Gouverneur dezer Provincie, op Dingsdag den 26sten Mei 1829, des namiddags ten vijf ure, in het gebouw zelve, in het openbaar aan den minstaannemenden aan te besteden:

Eenige VERTIMMERINGEN en RÉPARATIEN AAN HET HUIS VAN ARREST te Zutphen.

De voorwaarden dezer aanbesteding zullen met het bestek en de teekeningen gedurende tien dagen te voren ter bezigtiging liggen, ten huize van den Cipier H. JANSSEN.

A. STEENLACK.
Secretaris.

AMORTISATIE-SYNDICAAT. DOMANIALE AANBESTEDING

EN

VERPACHTING.

De AGENT van het DOMEIN te ARNHEM, zal op Dingsdag den tweeden Junij 1829, des morgens ten negen ure, ter Raadhuijs te Zevenaar, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur aldaar, aan de minstbiedende aanbesteden: het LEGGEN van een GEMETSELD DUKER-SLUISJE, in den Dam voor den vierden Ossenwaardschen Bouwhof, ingevolge Bestek en Conditie ten Kantore van den Heer Agent voornoemd, zoomede ter Secretarie der voornoemde Gemeente, voor een ieder ter wise liggende.

VOORTS AAN DE MEESTBIEDENDE VERPACHTEN.

- 19. De BOUW- en WEILANDEN op Nieuwgraaf, groot 14 Bunders, 22 Roeden en 40 Ellen.
- 20. Een perceel WEIDELAND, het Meerslag, groot 5 Bunders, 88 Roeden en 14 Ellen.
- 30. Een stuk BOUWLAND, het Welleveld, groot 2 Bunders en 35 Ellen, alles onder Duiven gelegen.

De Agent van het Domein te Arnhem voornoemd.

J. VAN LAMSWEERDE.

Men is voornemens, om, ten overstaan van den Notaris Mr. GERARD VAN ECK, op Dingsdag den 26sten Mei 1829, des avonds ten 6 ure, in het Logement het Zwijnshoofd, te Arnhem, bij inzaat, en veertien dagen daarna, zijnde den 9den Junij daaraanvolgende, ter zelve uur en plaats, bij openbare veiling, in het openbaar te veilen:

Het BUITENGOED SCHOONGORD, zeer aangenaam gelegen kort bij de stad Arnhem, aan de vermaarde Wandeling Onderlangs en Bovenover, tegen de helling van den berg, bestaande uit zeer wel onderhouden hecht en sterk HEE-

RENHUIS, TUINMANSWONING, MOES- en VRUCHTTUINEN, een BOSCHJE en een KOEPEL boven op den berg, vlak aan den Utrechtschen Straatweg en een schoon uitzigt hebbende over de geheele Betuwe.

29. Een vruchtbaren TUIN met KOEPEL en twee BERGLOOTSEN, K No. 49, gelegen tusschen den Straatweg naar Utrecht en den ouden Utrechtschen weg, nabij het voorafgaande perceel, waarmede hetzelfde gemakkelijk vereenigd kan worden.

30. Een TUIN en BERGPLAATS, gekwoteerd K No. 50, tusschen den ouden Utrechtschen weg en de Oude Kraan, naast het eerste perceel gelegen, waarmede het zeer gemakkelijk te vereenigen is.

Zullende de perceelen 1 en 3 en ook al de perceelen in massa worden geveild.

Ten aanzien der Conditien kan men onderrigt bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, in de Bakkerstraat te Arnhem; — om aanwijzing adressere men zich bij E. TRAAANBOER, Meester Smid in de Koningstraat.

† § § Op Dingsdag en Woensdag den 26sten en 27sten Mei 1829, telkens des morgens ten 9 ure te beginnen, zal er op den Huize Zwanenpol, te Zevenaar, ten overstaan van den Notaris PLIESTER, verkooping gehouden worden van eenen aanzienlijken INBOEDEL, bestaande uit MAHONIE-HOUTEN en andere STOLEN, EETTAfels, THEETAfels, PENANT-, SPEEL- en NACHTTAfels, CANAPEES, BUFFETS, SECRETAIRES, CHIFFONNIERES, LADETAfels, KABINETTEN, HOEK- en KLEEDERKASTEN, LEDIKANTEN, SPIEGELS, LUSTERS, SCHILDERYEN, PLATEN, BEELEDEN, zoo enkel als in Groepen, VLOERKLEEDEN, MATTEN en LOOPERS, eene zeer fraaije staande KLOK, eene MANGEL, PORCELEIN, waaronder uitmunt een TAFELSERVIES uit de Fabriek van Angoulême, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en YZERWERK, eene FOURNUIS-KAGCHEL en hetgeen verder zal worden voorgebragt; alles te zien des Zondags namiddags en Maandags vóór de Verkoopng.

§ § § Men is voornemens, ten overstaan van den Notaris KOLFSCHOTEN, residentie te Gendringen, op Dingsdag den 26sten Mei 1829, des morgens ten elf ure, ten huize van de Weduwe KNAVEN aldaar, in publieke Veiling en met genot van hooggeld, te doen inzetten, om op den 2den Jaari volgende, ter zelve plaats en uur, finaai te worden verkocht: Het BUITENGOED, Engbergen, zeer aangenaam gelegen nabij het Dorp Gendringen, in het Kwartier Zutphen, in Gelderland, op eenen afstand van een uur van Terborg en een half uur van Anholt; bestaande in een ruim en welingerigt HEERENHUIS, BASSECOUR, waarop de REMISES, STALEIN- en verdere BERGPLAATSEN, ter beider zijden staan, de TUINEN en BOOMGAARD, alles binnen de Grachten. — Voorts de ALLÉES en onderhoorige BOUW-, WEIDEN, HOOL- en BOSCHGRONDEN, te zamen bij elkander gelegen ter grootte van ruim 24 Bunders; dan de TUINMANS- en ARBEIDERSWONING in de nabijheid van het Heeren Huis, het REGT van PRIVATIE-VEVISCHERY op den Ouden Yssel en verdere bijhoorende Geregtigheden.

Voorschreven Buitengoed kan door den Kooper met 10. November 1829 worden aanaard, is dagelijks, na belet vraging bij de Eigenaars en Bewoners, te bezigtigen, en liggen de Eigendomsbewijzen en Koopvoorwaarden ter lezing ten Kantore van opgenoemden Notaris, bij wien nadere informatie te bekomen zijn; brieven franko.

† † † De Ondergeteekende Curator in den Boedel en Nalatenschap van MEGGELT MARTINA de BEUS, in leven Winkelierster, wonende te Arnhem, en aldaar overleden den 22sten Januarij 1829, roept op bij dezen elk en een iegelijk, die eenige vorderingen ten laste van denzelven Boedel bezit, of daaraan gelden verschuld is, om daarvan aan hem opgave of betalingen te doen hoe eerder zoo beter, ten einde zich voor schade te behoeden.

De ROERENDE GOEDEREN tot evengemeldem Boedel behoorende, zullen worden verkocht te Arnhem, ten Sterfhuize op Woensdag den 27sten Mei aanstaande, des voormiddags ten 9 ure, Arnhem, den 17den Mei 1829.

J. J. VAN ROSSEM.

§ § § De Notaris EFFERTZ te Cleef, zal, in het Logement van de Wed. ROBBERS op de Kleiné Markt, aldaar, des morgens ten tien ure, op den eersten Julij 1829, veilen, en op den zeventienden Augustus daaraanvolgende, publiek verkoopen; onderscheidene VASTE GOEDEREN, grootendeels behoord hebbende tot de voormalige Heerlijkheid Halt of Keeken, Bimmen en Duffelwarth, gelegen in de Gemeenten van Keeken, Zeeland, Nutterden en Kranenburg; alles in de omstreken van de stad Cleef en bestaande in eenen onlangs geheel nieuw opgebouwdem STEENEN WINDKORENMOLEN, negen zeer schoone en niet lang geleden geheel vernieuwde BOUWHOEVEN; met de daarbij behoorende BOUW- en WEIDELANDEN; buitendien verscheidene andere perceelen BOUW-WEIDE- en BOSCHLANDEN,

te zamen bedragende 418 Bunders of 488 Morgen Tienden, Reuten, Erfpachten; enz.

Verdere informatie hieromtrent, zijn te bekomen bij den genoemden Notaris EFFERTZ te Cleef, bij wien de voorwaarden dezer verkooping te zien en te lezen zijn.

§ § § Al die iets te vorderen heeft van, of schuldig is aan wijlen den Heer HENDRIK JAN TEUNISSEN, gewoond hebbende en overleden te Arnhem, den 28sten Januarij 1829, en deszelfs vroeger overledene Huisvrouw BERENDINA DE VRIES, gelieve daarvan vrachtvrij opgave of betaling te doen vóór den 15den Junij 1829, ten huize van den Heer P. TEUNISSEN of den Notaris GODEFROY, te Arnhem.

† † § Mdm. LYBART a l'honneur d'annoncer son arrivée, dans cette ville, avec un assortiment complet de MODES et NOUVEAUTÉS. Elle est deballée à la couronne, chez Mr. ROBERT.

§ § § De Ondergeteekende, bij zijne gevestigde K. A. RSEN-MAKERY eene FABRIEK van HARDE (zoo genaande SPAANSCHIE) ZEEP, in alle soorten aangelegd hebbende, waarvan de kwaliteit niets te wenschen overlaat, brengt zulks langs dezen weg ter kennis van het geeerde Publiek, met de bemerking, dat hij dezelve tegen de billijkste prijzen zal debiteren, waarom hij zich dan ook bij deze in ieders gunst durft aan te bevelen, onder belofte eener prompte bediening. Nijmegen, den 15den Mei 1829.

J. P. CRAMER.

De Tandmeester LEHMAN JOSEPH SON,

Zal, tot Vrijdag den 22sten Mei, over alle gebreken der TANDEN te spreken of te ontbieden zijn bij den Kastelein ROBERT, in de Brabandsche Kroon te Arnhem.

** REIS VAN KONSTANTINOPEL, DOOR TURKYE, WALACHYE, TRANSILVANIE EN HONGARYE, NAAR DUITSCHLAND, door R. WALSH.

Van dit alleziens belangrijk Werk, dat in de tegenwoordige omstandigheden eene dubbele waarde verkrijgt door het licht, dat hetzelfde verspreidt over de Tooneelen van den plaatshebbenden oorlog, tusschen Rusland en de Porte; en door de bekendmaking van verscheidene plaatselijke en andere omstandigheden, die tot het wel of kwalijk afloopen van dezen oorlog kunnen medewerken, wordt heden eene, met ophelderende aantekeningen voorzien, vertaling in het Nederduitsch uitgegeven, door G. J. A. BEIJERINCK, te Amsterdam en verder bij de voornaamste Boekhandelaren van het Rijk. — De prijs van dit Boekdeel met kaarten en platen, is f 4.26.

** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, op het Rok-in, No. 157, te Amsterdam, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

- I. ALEXIS, (W.) Reistogten in het Zuiden van Frankrijk, waarin Karakterschilderingen over de Oude en Hedendaagsche Franschen, met een' Staatkundigen en Wijsgeerigen blik op den tegenwoordigen toestand der Verlichting in de Zuid-Europesche Staten en de Herleving van Griekenland; in één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet f 2.26.
- II. VAN DER VELDE, de Wederdoopers, of ALF en CLARA op de Puihopen van Dweeperij en Bijgeloof; nieuwe uitgaaf, één deel compleet, met gegraveerde titel en vignet f 1.50
- III. Reis in Polen en Rusland, door een Krijgsgevangene van het Garnizoen van Dantzic, in 1813 en 1814; één deel compleet, met gegraveerde titel en vignet, enz. f 1.80.
- IV. BARBAZ, Gedenknul voor Neerlands Hoogverdienstelijken Tooneelkunstenaar ANDRIES SNOEK, aan deszelfs Nagedachtenis toegewijd; één deeltje compleet met het portret f 1.25.

** Bij H. C. A. THIEME, te Zutphen; BREST VAN KEMPEN, te Brussel, en G. PORTIELJE, te Amsterdam, zijn te bekomen:

- W. L. F. C. VAN RAPPARD, Aanmerkingen op het Wetboek van Strafvordering, 2 stukjes f 2.50.
- W. L. F. C. VAN RAPPARD, Aanmerkingen op het ontwerp van een Wetboek op het Strafrecht, 7 stukjes - 6.60.
- J. F. VAN BREUGEL, Methodiek overzicht der in de Nederlanden nog werkende Wetten en Gouvernements-Bevelen, in 2 deelen - 8.60.
- J. C. BERTH, Leere van de Militaire Oefeningen, in 2 deelen, Krijgskundige Aardrijksbeschrijving, ingerigt voor het eerste onderwijs in Militaire Scholen, 1ste deel - 3.00.
- H. N. VAN TIL, de merkwaardigste Nederlandsche Vrouwen, van vroeger en later tijd, in zedelijke tafereelen geschetst, in carton met vignet - 1.80.
- G. NIEUWENHUIS, Algemeen Woordenboek van Kunsten en Wetenschappen, 7de deel - 6.50.
- Nieuwe Verhandeling ter genezing van den Kinkhoest - 0.40.
- D. BOMHOFF, Hzn., Geslachtlijst der Nederduitsche Zelfstandige Naamwoorden 2de druk - 0.25.
- T. RADSMA, Onderwijs in de Christelijke Leer, naar en in verband met de Geschiedenis der Goddelijke Openbaring, 4de druk - 0.20.
- J. VOSMAER, Apothekers Woordenboek, of nitvoerig zamensiel der Apothekers kunst, en daartoe voorbereidende Wetenschappen, na des schrijvers overlijden vervolgd C. MULDER, Hoogleraar te Franeker, met pl. 2de d. 1ste st. - 5.00.